

Vlaams
Parlement

vergadering **C374**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Energie

van 15 september 2021

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de verhoging van de energiefactuur voor mensen die het niet breed hebben door de invoering van het capaciteitstarief – 4315 (2020-2021)	3
VRAAG OM UITLEG van Chris Janssens aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het ontbreken van een compensatieregeling voor de terugdraaiende teller voor private huurders – 4342 (2020-2021)	7
VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de uitspraken van de minister over het falende Belgische energiebeleid – 4398 (2020-2021)	10
VRAAG OM UITLEG van Bart Claes aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het uitstellen van de deadline voor de inwerkingtreding van het dataplatform Atrias – 4279 (2020-2021)	20

VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de verhoging van de energiefactuur voor mensen die het niet breed hebben door de invoering van het capaciteitstarief – 4315 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): De Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) wil vanaf volgend jaar – zoals wij weten – het zogenaamde capaciteitstarief invoeren. Dat beïnvloedt het onderdeel nettarieven op de stroomfactuur. Die zullen nu niet langer berekend worden op basis van het totale werkelijke verbruik, maar vooral op basis van de spreiding van het verbruik. Op deze manier wil de regulator de verbruiksmomenten van de consument sturen en verhinderen dat het elektriciteitsnet overbelast zou raken door een te hoog piekverbruik.

Het Netwerk Tegen Armoede stelde eind augustus dat het capaciteitstarief dat men wil invoeren onrechtvaardig is. Het Netwerk Tegen Armoede sluit zich op deze manier aan bij de analyse die wij, met het Vlaams Belang, reeds een hele tijd maken, namelijk dat mensen die het financieel minder breed hebben, het hardst zullen worden getroffen door de invoering van het capaciteitstarief, terwijl mensen die er nu financieel reeds knus bij zitten erop zullen vooruitgaan. Deze analyse wordt nogmaals bevestigd door een door de VREG zelf gelanceerde simulatie waarmee gezinnen en kleine bedrijven op het laagspanningsnet inzicht kunnen krijgen in de verwachte impact van het capaciteitstarief op hun jaarlijkse stroomfactuur. Vooral voor mensen met een laag verbruik – alleenstaanden, oudere mensen, mensen zonder kinderen, kotstudenten, tweedeverblijvers – geldt dat ze zullen moeten boeten. Uit die simulaties blijkt dat bijvoorbeeld alleenstaanden hun factuur zullen zien stijgen met 50 euro. Dat is een serieuze hap voor mensen met een klein budget. Gezinnen die zich nu reeds een elektrische wagen kunnen veroorloven – zoals ik net zei: mensen die er financieel knus bijzitten – zullen daarentegen door dit nieuwe tarief honderden euro's kunnen besparen.

Volgens een eerdere simulatie van de VREG zouden na de invoering van het capaciteitstarief 40 procent van de Vlaamse gezinnen hun distributienettarieven met meer dan 10 procent zien toenemen ten opzichte van vandaag.

Samenhangend met het capaciteitstarief wordt trouwens ook het onderscheid tussen dag- en nachttarief afgeschaft. Voor mensen – vaak oudere mensen – die verwarmen op basis van elektrische accumulatieverwarming zal dat heel wat problemen opleveren. Bij deze manier van verwarmen wordt namelijk 's nachts aan een voordelig tarief elektriciteit verbruikt om warmte op te wekken die tijdens de dag wordt afgegeven.

Vandaar mijn vragen, minister:

Deelt u de analyse dat de invoering van het capaciteitstarief, zoals het nu voorligt, onrechtvaardig is? Zoals door mij geschetst, gaan mensen die het financieel goed hebben erop vooruit, soms sterk vooruit, terwijl mensen die het financieel moeilijk hebben erop achteruit gaan.

Minister, u liet in maart nog weten dat u pleit voor een uitstel van de invoering van het capaciteitstarief. Staat u nog steeds achter dit standpunt? Zo ja, wat hebt u ondernomen om dit te bewerkstelligen en wat zult u eventueel nog ondernemen? Hoelang moet er dan uiteindelijk volgens u gewacht worden met de invoering van dit capaciteitstarief? Ik neem aan dat uitstel voor u geen afstel betekent. Helaas, voeg ik daaraan toe.

Is het volgens u aangewezen om te wachten met de invoering van het capaciteits-tarief tot de uitrol van de digitale meter voltooid is? Zo neen, waarom niet?

Plant u flankerende maatregelen te nemen om de impact van het capaciteitstarief op alleenstaanden en andere getroffen, die hun elektriciteitsfactuur zullen zien toenemen – met 40 procent, volgens berekeningen – te mitigeren? Zo ja, over welke maatregelen gaat het, en wanneer mogen we deze verwachten?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Dank u wel, collega Van Rooy. Het elektriciteitstarief zal een onderdeel zijn van de nettarieven. De VREG heeft dat uitgewerkt. Zoals u weet heb ik op 31 maart in de commissie gezegd dat ik dat goed en grondig wil onderzoeken vooraleer de VREG zijn capaciteitstarief invoert. Zij hebben inderdaad de verliezers en de winnaars op een rijtje gezet. Maar ik heb wel de opdracht gegeven aan de Universiteit Gent om voor verschillende categorieën van verbruikers weer te geven wat de impact is van dat tarief van de VREG op de distributiekost. Dat wil zeggen, een inschatting van het volledige nettatarief in euro's, zowel voor als na de invoering van het capaciteitstarief van de VREG. Ik ben daar dus eigenlijk toch wel voorzichtig in. Ik wil die studie afwachten. Die zal opgeleverd worden in de maand december. Daar zal duidelijk worden welke categorieën erop vooruitgaan, en welke erop achteruitgaan, en wat daar de verklaring voor is.

Wanneer die studie dat eenmaal duidelijk in kaart heeft gebracht, dan moeten we dat goed tegen het licht houden. Zowel ik, maar ook het parlement. De VREG valt natuurlijk onder het parlement, eerder onder jullie dan onder mij. Maar ik ga de druk ook wel opvoeren als ik een goed zicht heb, via een universitair onderzoek.

Ik heb inderdaad gezegd dat het draagvlak er niet is voor het tarief zoals het door de VREG is uitgewerkt. Daarop heeft de VREG ook beslist om het tarief al met 6 maanden uit te stellen. Sinds vorige maand is er ook een simulator, waar de impact van het tarief – zoals het op dit moment door de VREG is uitgewerkt – kan worden berekend. Ik denk dat het belangrijk is dat die simulator al veel gebruikt wordt. Het is dus al goed dat dit is uitgesteld, maar ik denk – voor zover ik iets over de VREG te zeggen heb – dat het aangewezen is om de studie van de Universiteit Gent af te wachten alvorens verdere conclusies te trekken, en alvorens zaken te gaan doen die niet wenselijk zijn.

Zoals ik eerder heb gezegd komt het capaciteitstarief niet boven op de nettarieven. Het zal een onderdeel zijn van de nettarieven. Het uitstellen van het capaciteitstarief tot in 2029 zal tot problemen leiden, zo zeggen experts mij. De belasting van het net zal ontsporen, het kan leiden tot overbelastingen en uitschakelingen. Daar zijn we ook wel gevoelig aan. Ik vind dat we vooral goed moeten kijken wat het tarief van de VREG zal zijn, en als er echt grote anomalieën zijn, dan moeten we vooral daaraan werken. Zoals ik eerder heb gezegd, zal ik dat doen zodra die studie af is, vanuit mijn hoedanigheid. Maar ik denk dat het ook heel belangrijk is dat, vooraleer de VREG iets invoert en aangezien ze onder toezicht van het Vlaams Parlement staan, jullie ook druk uitoefenen. Wanneer ik de studie heb, dan kunnen we dat het best eens bespreken in de commissie, voorzitter. We moeten het gesprek en de dialoog aangaan – zowel in het parlement, maar ook in de regering – om te zien welke wijzingen er eventueel nog kunnen worden aangebracht.

U vroeg ook naar flankerende maatregelen. Er zijn meerdere initiatieven om bepaalde doelgroepen te helpen.

Er zijn de premies voor het isoleren van woningen. Isoleren blijft een zeer belangrijke zaak, ook als je elektrisch verwarmt.

Ook is er de batterijpremie. Met een batterij kun je het piekverbruik beperken.

Verder heb je nog de sturingspremie voor elektrische warmte.

Voor bijkomende flankerende maatregelen wil ik nog even wachten tot de studie duidelijkheid heeft gegeven. Ik heb ook – meermaals – een gesprek gehad met de VREG. Ze hebben verschillende gevallen uitgewerkt, ze hebben nu ook die simulator. Ik ben persoonlijk ook wel gevoelig voor die moeilijke doelgroep. Vandaar dat ik ook die onafhankelijke studie van de universiteit heb besteld. In december hebben we die. Ik denk dat het goed is dat we dat hier dan ook in het parlement bespreken, maar ook dat deze commissie de VREG dan nog eens uitnodigt, en dat ook door jullie de druk wordt verhoogd. Ik zal dat in ieder geval ook wel van mijn kant doen, als de studie er eenmaal is. We zullen dan kijken wat de VREG verder gaat doen, en ook wat er flankerend nog moet worden gedaan.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Dank u, minister, voor uw antwoord. Meten is weten. Dus, ik juich die studie van de UGent absoluut toe. Ik vind het alleen vreemd dat daar een studie voor moet worden besteld bij de UGent en dat de VREG daar blijkbaar zelf niet voldoende toe in staat is.

Wat de VREG tot hiertoe wel laat zien – ik heb het aangehaald in mijn inleiding –, is dat maar liefst 40 procent van de gezinnen in Vlaanderen de distributienettarieven met meer dan 10 procent zullen zien toenemen en 60 procent de distributienettarieven ofwel niet zal zien toenemen, ofwel met minder dan 10 procent. Dat is dus ook een toename. Daar is dus ook een toename mogelijk.

U spreekt over verliezers versus winnaars. Zoals het er nu naar uitziet, zullen er veel meer verliezers dan winnaars zijn met dit nieuwe capaciteitstarief. Het gaat dus niet over een doelgroep of enkele doelgroepen, maar over een meerderheid of een zeer grote minderheid op zijn minst – 40 procent – van de Vlaamse gezinnen. Nogmaals, ik zie, net zoals u, die studie met veel nieuwsgierigheid tegemoet, maar ik denk dat we ons moeten voorbereiden op een uitkomst die erop zal wijzen dat er veel meer verliezers dan winnaars zijn.

Ik heb dus als bijkomende vraag aan u: hoeveel verliezers zijn er voor u aanvaardbaar? Of zegt u – en dat is natuurlijk mijn stelling – dat er bij de invoering van dit capaciteitstarief überhaupt geen verliezers mogen zijn en dat we alleen maar winnaars in Vlaanderen moeten hebben, mensen die hun tarieven zien dalen en niet zien stijgen? Hoe lang kunt u uitstel van dit capaciteitstarief aanvaarden? U spreekt over zes maanden, maar kan dit uitstel worden verlengd? Zo ja, met hoeveel maanden of jaren?

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (Vooruit): Dank u wel, minister, voor het antwoord, maar u gaat eigenlijk voorbij aan de essentie. Ik heb in elk geval geen zin in een spelletje zwartepieten ten aanzien van de VREG of het parlement dat de VREG zou aansturen, om te kijken wie er verantwoordelijk is. De verantwoordelijkheid ligt bij het beleid in dezen. Dus, als de tarieven zullen stijgen en er kosten komen, dan is dat omdat het beleid in de voorbije jaren beter voor het net probeerde te zorgen dan voor de burgers. Dat is ook het idee achter het capaciteitstarief: vermijd dat de burgers het net overbelasten.

We weten allemaal dat we met het beleid, dat we zelf promoten, het gebruik van elektriciteit meer dan zullen verdubbelen in de komende twintig jaar en dus is ons net hopeloos ontoereikend. Maatregelen zoals het capaciteitstarief zullen dat niet veranderen. Het zal alleen maar burgers verder ambeteren.

Als u iets wilt doen, minister, meer dan zwartepieten ten aanzien van het parlement of de VREG of wie dan ook, dan verwacht ik dat er een concrete visie komt om

eindelijk eens te investeren in de noodzakelijke versterking van het net en duidelijkheid over hoe dat gefinancierd zal worden, zonder dat de bal opnieuw naar de burger wordt gespeeld die dan maar moet investeren om de kosten, de uitschakeling en de overbelasting van het net te vermijden. Het net is ontoereikend en daar dragen vandaag, zoals het er nu uitziet op basis van het gevoerde beleid, de burgers en in de eerste plaats veel zwakke burgers de gevolgen van. Wat ik zou willen weten, is hoe deze Vlaamse Regering daar iets aan wil doen, niet door het nog eens zes maanden uit te stellen maar door fundamentele maatregelen te nemen die burgers helpen om ofwel een sterker net te kunnen gebruiken, ofwel er minder gebruik van te moeten maken. Maar ik hoor niets van dat alles.

Ik vrees – en ik hoop dat dit niet het geval zal zijn – dat we voor een jaar vertrokken zijn met zwartepieten over wiens fout het is zonder dat er fundamentele oplossingen komen. De burger heeft daar geen behoefte aan. Zorg nu eens voor die burgers in plaats van te vertrekken vanuit een beleid dat zorgt voor het net, want dat net en het beperken van de kosten is precies belangrijker dan de lasten voor de burgers. Dat moet eindigen. Maak daar een einde aan. Verander dat. Toon aan hoe u dit op termijn zult oplossen, want anders is het enkel wat geroep in de marge.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Het capaciteitstarief beladen met alle zonden van Israël of iets anders is natuurlijk een beetje te gemakkelijk. Het capaciteitstarief, als het wordt ingevoerd, heeft niet enkel tot doel om het net te verlichten, om meer spreiding ten bate van de netbeheerder te voorzien, maar het is ook een systeem waarbij de energietransitie met lokale energiegemeenschappen van de grond kan komen. Dat moet er net voor zorgen dat ook eenvoudige burgers die er niet warmpjes bij zitten – zoals de heer Van Rooy het aanhaalt –, in staat zijn om een graantje mee te pikken en er economisch op vooruit te gaan. Met andere woorden, het capaciteitstarief is een verandering van het systeem dat de winsten in energie niet alleen bij grote bedrijven en netbeheerders legt, maar ook in kleinere gemeenschappen.

Natuurlijk, minister, is het pleidooi bij veel collega's om er zeer behoedzaam mee om te springen en dat er, waar de winnaars en verliezers liggen, voldoende flankering ontstaat zodat er geen mattheuseffect is en ook de kleine man effectief dat graantje kan meepikken. Als op het einde van de rit alle goede bedoelingen weggespoeld geraken, dan zijn we natuurlijk veel verder van huis. Maar in dezen moeten we als parlementsleden ook een beetje intellectuele eerlijkheid aan de dag leggen en het capaciteitstarief niet, zoals het kind, met het badwater weggooien, maar net op zoek gaan op welke manier er grote vooruitgang, vooral voor de burger en de kleine consument, kan zijn.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Inderdaad, mijnheer Schiltz.

Mijnheer Tobback, u weet dat de nodige investeringen gebeuren en dat die ook gepland zijn in de toekomst. Elke investering in het versterken van het net, moet ook betaald worden. Wie betaalt dat dan? Dat zijn opnieuw de mensen die belastingen betalen enzovoort. Ik zal opvragen wat er in de toekomst verder wordt geïnvesteerd in de netten.

Ik heb dat gesprek ook gevoerd, maar er moet een evenwicht gevonden worden tussen enerzijds blijven investeren en anderzijds nadenken over hoe we gaan verbruiken. We zouden eigenlijk – daarom zou het een slim capaciteitstarief moeten zijn – mensen die een inspanning doen, via dat tarief moeten belonen, via een lagere factuur. We moeten stimuleren dat iedereen verstandig omgaat met het net en dat moet zich vertalen in de factuur. Die twee sporen moeten worden bewandeld.

Mijnheer Van Rooy, we moeten inderdaad goed bekijken in hoeverre het tarief van de VREG slim genoeg is, want de bedoeling zou zijn dat het een bepaald gedrag stimuleert, dat het aanzet om goed om te gaan met energieverbruik. Dat wordt nu door een onafhankelijke instantie, de universiteit, bekeken. Ik vind het niet slecht dat bij zo'n operatie wetenschappers worden betrokken die dat goed bekijken.

Het gaat mij niet om een spelletje zwartepieten, mijnheer Tobback, want u weet ook dat de VREG onder toezicht staat van het Vlaams Parlement. Ik probeer natuurlijk te wijzen op uw taken. Ik denk dat het als volksvertegenwoordiger goed is om daar de nodige druk op uit te oefenen. Ik zal dat ook doen. Ik zal ook bekijken of wat uit dat onderzoek komt voldoende goed is. We moeten mensen vooral stimuleren op het vlak van hun elektriciteitsgebruik en dat moet zich vertalen in de factuur. Dat is de opzet. Als zich dat niet vertaalt in de factuur, dan moeten we bekijken hoe we de scherpe kanten die er vandaag zijn en zoals die door de VREG zijn uitgewerkt, kunnen wegwerken. Dat is mijn betrachting. We moeten eventueel ook verder kijken naar flankerende maatregelen.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Minister, ik betreur dat u niet antwoordt op mijn bijkomende vragen. Eén, vindt u dat er überhaupt nog verliezers zijn bij de invoering van dit nieuwe tarief? U had daar natuurlijk 'neen' op moeten antwoorden, maar dat durft u duidelijk niet. er mogen alleen winnaars zijn bij dit nieuwe tarief.

Twee, u hebt ook niet gezegd hoelang dat uitstel nog zou kunnen duren van dat capaciteitstarief. Kan dat volgens u nog jaren zijn? Tot 2029 hebt u gezegd. Oké, dat is nog acht jaar.

Verder doet u alsof de VREG zomaar een orgaan is dat voor zijn plezier een nieuw tarief bedenkt en u wilt hen niet contacteren, terwijl dat natuurlijk gewoon het gevolg is – daar had de heer Tobback gelijk – van het beleid. Het beleid van deze regering is de elektrificatiewaanzin. Alles moet elektrisch worden want het CO₂-dogma moet heersen. Dan krijg je natuurlijk een elektriciteitsnet dat overbelast dreigt te geraken en dus moet het gedrag – u hebt het letterlijk herhaald – van mensen worden gestimuleerd en gestuurd om verstandig om te gaan met het net. Wel, ik heb nieuws voor u, minister: mensen willen dat niet, mensen hebben daar geen zin in. ze willen zonder zorgen elektriciteit verbruiken en daarvoor betalen. Ze willen niet in hun gedrag gestuurd worden. dat is je reinste regelneverij, iets waar deze Vlaamse Regering van af wilde, dacht ik. Dat is af en toe verkondigd. We zullen dit capaciteitstarief blijven bekampen. Ik heb het al eerder zo benoemd, ik zal dat hier opnieuw doen, het is het rekeningrijden, niet voor weggebruikers maar voor elektriciteitsverbruikers. Daar zullen wij ons met hand en tand blijven tegen verzetten, want het is je reinste regelneverij waar Vlamingen niet op zitten te wachten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Chris Janssens aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het ontbreken van een compensatieregeling voor de terugdraaiende teller voor private huurders – 4342 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, collega's, over de nadelige gevolgen van het wegvallen van de terugdraaiende teller is al breed maatschappelijk debat gevoerd, waarbij de gemoederen al wel eens verhit geraakten. Dat is begrijpelijk

gezien de zeer nadelige effecten voor bijna zeshonderdduizend gezinnen met zonnepanelen. Onlangs kwam begin september ook de Huurdersbond nog eens klagen omdat zij een duidelijk antwoord willen van u en van de Vlaamse Regering over de impact van de afschaffing van de terugdraaiende teller voor private huurders. Er is namelijk voor huurders van een private woning – in tegenstelling tot eigenaars – met zonnepanelen geen enkele compensatiepremie of regeling uitgewerkt. Volgens de persberichten antwoordt de regering dat de huurders dan maar zelf met hun verhuurder een aangepaste regeling moeten uitwerken. Dat is vaak bijzonder lastig, zeker wanneer de verhuurder daar niet toe bereid is, geen goodwill toont, en voor recente woninghuurcontracten zelfs ondoenbaar.

De Huurdersbond wijst erop dat huurders die een woning met zonnepanelen huren en een lagere elektriciteitsfactuur hebben, daar vaak een hogere basishuur voor betalen. Die huur kan volgens het Woninghuurdecreet niet naar beneden worden herzien wegens nieuwe omstandigheden behalve in bepaalde periodes voorafgaand aan het verstrijken van een periode van drie jaar van het huurcontract. Bovendien moet de marktwaarde van het pand door deze nieuwe omstandigheden gestegen of gedaald zijn met minstens 20 procent van de wettelijk 'eisbare' huurprijs. Volgens de Huurdersbond dreigt aan die laatste voorwaarde nooit voldaan te geraken, waardoor heel wat private huurders uit de boot dreigen te vallen voor een aanpassing van de huurprijs.

Minister, u leest ook de persartikels, bent u hierover reeds aangesproken door individuele huurders, de Huurdersbond of andere organisaties? Zo ja, wanneer en wat was uw antwoord?

Hebt u reeds overleg gepleegd met de Huurdersbond of andere organisaties om deze problematiek te bespreken?

Beschikt u over cijfers van het aantal private huurders getroffen door het verdwijnen van de terugdraaiende teller?

Overweegt u een aanvullende compensatieregeling uit te werken voor private huurders?

Zijn er volgens u nog andere oplossingen mogelijk voor de huurders van een private woning die in een dergelijke situatie terechtgekomen zijn? kunt u hiertoe zelf stappen zetten of bent u bereid hieromtrent overleg te plegen met minister van Wonen Diependaele?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Ik ben uiteraard op de hoogte en mij bewust van deze huurdersproblematiek. De sleutel ligt in het contract tussen huurder en eigenaar. Ik heb contact genomen met minister Diependaele. Hij is momenteel deze problematiek aan het onderzoeken.

We hebben onderzocht of het mogelijk is om een soort retroactieve premie toe te kennen aan de huurders van een woning met zonnepanelen. Ik ben daar de afgelopen maanden mee bezig geweest. De conclusie was dat er geen juridisch robuuste mogelijkheid is om een bijkomende premie voor huurders van een woning met zonnepanelen in het leven te roepen. Een nieuwe mogelijke discriminatie ten aanzien van niet-huurders zou kunnen ontstaan, het is niet goed om iets in het leven te roepen dat achteraf niet in orde blijkt te zijn. De essentie is dat naar de contractuele relatie wordt gekeken tussen huurder en eigenaar. Minister Diependaele bekijkt dat.

Het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) heeft cijfers gevraagd maar heeft geen kennis van cijfers over het aantal huurders van een gebouw dat is uitgerust met zonnepanelen. Ook Fluvius heeft nooit weet of de netgebruiker in kwestie de

eigenaar of een huurder van het gebouw is. Fluvius kent immers enkel de netgebruiker op het toegangspunt, hebben ze mij meegedeeld. Ik heb geprobeerd om die cijfers voor u te vinden, maar die zijn er niet.

De Vlaamse Regering heeft een engagement genomen om via een retroactieve investeringspremie een rendement van 5 procent aan te bieden aan de investeerders in decentrale productie-installaties. Huurders vallen buiten de scope van die regeling. Zij hebben immers in tegenstelling tot die investeerders daarvoor ook geen concrete investering gedaan. De oplossing zit echt in de contractuele relatie, dat is zo meegegeven aan minister Diependaele. Vanuit Energie is het juridisch niet mogelijk om iets te voorzien dat stand zou houden voor een rechtbank. Ik ga geen beloftes doen die niet haalbaar zijn.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Dank u, minister. voor die onhaalbare beloftes van de vorige Vlaamse Regering betalen heel wat Vlamingen met zonnepanelen vandaag stevig de prijs. Natuurlijk geldt dat ook voor huurders van private woningen met zonnepanelen. Ook zij dreigen een hogere stroomfactuur te gaan betalen, omdat het niet voor iedereen mogelijk is om het stroomverbruik aan te passen.

Natuurlijk kon dat ook destijds in huurcontracten niet worden voorzien. Dit zijn externe omstandigheden die de huurder en verhuurder bij het sluiten van de huurovereenkomst niet konden voorzien en niet in hun macht hadden. Het lijkt me logisch dat men naar de Vlaamse overheid kijkt, die voor een en ander verantwoordelijk is, om daar flankerende maatregelen te nemen, net zoals dat voor eigenaars van woningen met zonnepanelen gebeurt. Wat kunnen we doen voor die tienduizenden huurders van private woningen waar het verdwijnen van de terugdraaiende teller de komende weken en maanden – en ook vandaag al – gaat spelen?

Ik zal ook contact opnemen of een vraag stellen aan minister Diependaele. Ik zal hem vragen hoe men dit beter kan stroomlijnen en faciliteren zodat die grote groep private huurders niet uit de boot valt. Ook hun vertrouwen in de overheid is geschonden natuurlijk. het lijkt me niet meer dan normaal dat er ook voor hen een compensatie komt.

Minister, nog een vraag, misschien eerder voor minister Diependaele, maar als u dan toch met hem overlegt: er is al een aparte reglementering uitgewerkt voor sociale huurders? Waarom kan er ipso facto geen gelijkaardige regeling worden getroffen voor private huurders?

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik wil terugkomen op de laatste opmerking van de heer Janssens. In de vorige legislatuur hebben we voor sociale huisvesting inderdaad een regeling uitgewerkt. Daarbij was de afspraak dat de meerkost die aan de huurder doorgerekend kon worden, minder moest zijn dan de besparing die ze kregen indien de sociale huisvestingsmaatschappij investeringen deed op de daken van sociale woningen. Dat is Vlaamse materie. De andere huurwetgeving – als ik het zo mag uitdrukken –, tussen verhuurders aan de ene kant en particuliere huurders aan de andere kant, is puur federale materie, en daar hebben wij als Vlaamse overheid tot nog toe geen pak op. Dat is, denk ik, het fundamentele probleem.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (Vooruit): Als ik collega Gryffroy hoor, dan vraag ik me af wat het initiatief van minister Diependaele dan zou moeten opleveren, want wat de heer Gryffroy hier zegt, is: 'We wisten het, we hebben erover nagedacht, maar we hebben vastgesteld dat we het niet konden oplossen op Vlaams niveau.' Dus wat dat betreft,

minister, kan ik enkel de vraag stellen of er tijdens de vorige legislatuur, toen de Vlaamse en de Federale Regering uit dezelfde partijen bestonden, overleg is geweest of initiatieven zijn genomen om dat aan te pakken. Als ik collega Gryffroy moet geloven, was men zich al jaren bewust van het probleem, heeft men het op Vlaams niveau kunnen oplossen, heeft men de handen in de lucht gestoken, omdat het Vlaamse niveau alleen bevoegd is voor sociale woningen en heeft men het nagelaten om voor private huurcontracten initiatieven te nemen, op Vlaams of op federaal vlak.

Uw partijgenoot wijst hier dus op het feit dat men zich tijdens de vorige legislatuur al, ook binnen uw eigen regering en binnen uw partij, perfect bewust was van het probleem, maar dat men blijkbaar nu pas ontdekt dat het opgelost moet worden, en daarvoor wordt eerst met minister Diependaele gepraat. Wat is er dan in de vorige legislatuur gebeurd, met uw eigen partij of de andere partijen die toen in de Federale Regering zaten, om dit probleem proactief en preventief aan te pakken? In plaats van te wachten tot het te laat is en dan te moeten vaststellen van 'oeeps'. Dit is geen 'oeeps'. Dit is blijkbaar bewust nalaten om er veel aan te doen en aandacht aan te besteden.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega's, ik ga mij niet wagen aan alles wat met wonen of huren te maken heeft. Mijn kennis is helaas beperkt tot mijn eigen bevoegdheden. Ik kan alleen zeggen dat ik dit dossier besproken heb met collega Diependaele. Ik heb gezegd dat een premie niet gaat, omdat dat juridisch niet standhoudt. Het is niet omdat er in het verleden fouten zijn gemaakt, collega Janssens, dat ik die fouten opnieuw moet maken. Dit is in essentie iets dat in contract tussen huurder en eigenaar zit en men moet kijken wat op dat vlak mogelijk is. Collega Diependaele is dat momenteel aan het onderzoeken, dus ik ga mij voor de rest niet wagen aan verdere uitspraken over dingen die niet tot mijn bevoegdheid horen. Wij volgen het vanuit het kabinet natuurlijk wel op, dus als er iets is, dan zullen wij het vernemen.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, het is goed dat een overheid leert uit de fouten die ze zelf gemaakt heeft, maar het is nog belangrijker dat een overheid de fouten die ze gemaakt heeft, ook rechtzet, zeker wanneer burgers er het slachtoffer van dreigen te worden. Ook private huurders worden het slachtoffer van de slechte, kaduke regeling die door de vorige Vlaamse Regering is uitgewerkt. Nu gewoon zeggen 'we laten het over aan de contractuele bepalingen tussen huurder en verhuurder', dat is weinig consequent of consistent. Dan moet je rekenen op de goodwill van de verhuurder, wat in veel gevallen niet zo evident zal zijn. Ik zal het opnemen met minister Diependaele, want we zijn ondertussen toch al acht maanden na de uitspraak van het Grondwettelijk Hof, en er lijken voor die private huurders nog weinig oplossingen voorzien te zijn. Ik zal minister Diependaele dus vragen om spoedig enige actie te ondernemen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de uitspraken van de minister over het falende Belgische energiebeleid – 4398 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Voorzitter, u had ook kunnen zeggen: 'Vraag om uitleg van mijnheer Van Rooy over de uitspraak van minister Demir dat het

energiebeleid in dit land gewoon kut is.’ Zo citeer ik haar. Ik lees graag dat een minister geen blad voor de mond neemt en zegt wat ze echt denkt. Dat is zeer zeldzaam. Minister Demir heeft een aantal boude uitspraken gedaan; deze uitspraak was op Radio 1. Minister Demir heeft ook van de zomerperiode gebruik gemaakt om veel in de media aanwezig te zijn met uitspraken waar ik het niet zelden mee eens was. Nu is het natuurlijk tijd voor het parlementaire jaar en zullen we zien in hoeverre die uitspraken ook gevolgd worden door daden.

Minister Demir verwees dus naar het ‘kutbeleid’ van federaal minister van Energie, Tinne Van der Straeten. Ze stelde dat het energiebeleid nood heeft aan een resetknop en nam daarbij vooral de kernuitstap in het vizier. De bouw van nieuwe gascentrales zijn de minister – terecht – een doorn in het oog. Ik ben daar eigenlijk wel blij om.

De uitspraken konden natuurlijk rekenen op kritiek vanuit Groen. Vlaams parlements lid Staf Aerts noemde de uitspraken bijzonder cynisch. Volgens hem draait het federale energiebeleid nu pas op kruissnelheid, na twaalf jaar Belgisch non-energiebeleid. Het Vlaamse energiebeleid draait daarentegen vierkant volgens Groen: de zonnepanelenmarkt is ingestort door het Vlaamse beleid en ook inzake windenergie worden de doelstellingen niet gehaald.

Het is inderdaad niet de eerste keer dat de minister gewaagde uitspraken doet over het energiebeleid van de Federale Regering. Vorig jaar verklaarde de minister dat ze het de Federale Regering moeilijk zou kunnen maken en dat ze niet zomaar volgzaam de volledige kernuitstap van de Federale Regering zou uitvoeren. In juli zette de minister haar dreigementen – want dat waren het toch – kracht bij en maakte ze in een Facebookpost duidelijk dat de Federale Regering niet op haar goodwill moet rekenen voor het vergunnen van gascentrales.

Dat zien we heel graag, minister, dat u actie voert en reageert tegen het federale niveau, met name het verschrikkelijke antikernenergiebeleid dat binnen de Vivaldi-regering heerst.

Minister, staat u nog steeds achter alle uitspraken die u deed in het Radio 1-interview van 4 september?

Hebt u een reactie ontvangen van federaal energieminister Tinne Van der Straeten? Zo ja, wat was deze reactie?

U bekritiseerde enkel het federale energiebeleid, maar vermeldde niets over het toch wel falende energiebeleid op het Vlaamse beleidsniveau. Wat zijn volgens u de grootste pijnpunten en uitdagingen voor haar energiebeleid? Dat zou ik graag van u horen.

Wat kunt u vanuit uw bevoegdheden ondernemen om het federale regeringsbeleid de juiste kant uit te sturen, of toch tenminste uw kant?

Wat is de stand van zaken van de nog af te leveren vergunningen voor nieuwe gascentrales?

Bepleit u, zoals dat een Vlaams nationalist toch betaamt, een volledige overheveling van het energiebeleid naar het Vlaamse niveau? Zo ja, zou u dan – en dat wil ik toch graag uit uw mond horen – inzetten op de bouw van nieuwe, eventueel modulaire kerncentrales die de Vlaamse gezinnen een constante, betrouwbare elektriciteitsstroom kunnen bezorgen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Dat het energiebeleid algemeen, zowel federaal als Vlaams, niet goed loopt, ik denk dat dat een analyse is die iedereen deelt, tenzij er collega’s

zijn die dat tegenspreken? Ik heb verwezen naar de oversubsidiëring, naar die groenestroomcertificaten die we nog tot 2030 met zijn allen betalen, de subsidies voor de biomassacentrale die hout invoert vanuit het buitenland, de dogmatische discussie over de kernuitstap, heel het gebeuren rond de terugdraaiende teller. Ik denk dat je moeilijk trots kunt zijn of moeilijk kunt vinden dat alles goed loopt.

Dat betekent niet dat we dingen niet op een andere manier moeten doen. Op Vlaams niveau hebben we de oversubsidiëring van wind- en zonne-energie anders aangepakt helemaal aan het begin van deze legislatuur. We hebben ook een Vlaamse energienorm gemaakt. Ik denk dat het goed is dat we dat al op Vlaams niveau hebben gedaan. We zetten ondertussen ook in op warmtenetten, omdat ik denk dat dat ons grote winsten kan opleveren richting duurzaamheid.

Die terugdraaiende teller, dat systeem hebben we ook aangepast. Dat systeem was door het Grondwettelijk Hof vernietigd. Veel parlementsleden, uw partij, maar ook extreemlinks, vonden dat ik de fouten uit het verleden moest herhalen, maar ik heb heel duidelijk gezegd dat we dat niet gaan doen. We weten dat dat systeem niet goed is en dat dat allemaal in de elektriciteitsfactuur terecht komt. Ik heb gekozen voor een evenwichtige oplossing, geen oversubsidiëring, maar dan krijg ik natuurlijk ook kritiek.

We controleren ook heel sterk op chiptuning van windmolens. Daar zijn we mee bezig.

Heeft mijn federale collega gereageerd? Ik heb geen reactie gekregen, maar het was algemeen. Het probleem zit niet alleen federaal; we moeten ook in eigen boezem durven te kijken. Soms moeten we de analyse maken dat het op een andere manier moet, en op Vlaams niveau proberen we dat nu ook.

Als Vlaams minister heb ik geen formele bevoegdheid om het federale energiebeleid te sturen. Dat weet u. Er is natuurlijk wel geregeld overleg via interfederale overlegorganen, zoals ENOVER. Daarbinnen probeer ik wel om regelmatig aandachtspunten, vertrekkende vanuit onze visie, aan te geven. Dat is natuurlijk niet evident. Zoals u weet, zit ik daar samen met Waals minister Henry, Brussels minister Marron, federaal minister Khattabi, allen Ecolo, en mevrouw Van der Straeten. Dat zijn de vier collega's waarmee ik als minister continu moet overleggen.

Onlangs hebben we op het Overlegcomité een bijkomend issue gehad in verband met het decreet rond de energiegemeenschappen en energiedelen. Zoals u weet, is er daaromtrent een Europese richtlijn. Wij hebben die omgezet in een decreet. Maar nu wil de federale collega, Tinne Van der Straeten, daar federale wetgeving van maken. We hebben daarover binnen het Overlegcomité al twee keer discussie gevoerd, want dat is te zot voor woorden en gaat tot chaos en onzekerheid leiden. Dat is ook geen bevoegdheid van het federale niveau. Maar goed, ze gaat daarmee verder en we zullen zien wat we daar op Vlaams niveau tegen kunnen doen. Dat dat het energiebeleid alweer geen goed doet, daar hoeft ik eigenlijk geen tekening bij te maken. Dat zijn zaken die op een ander niveau bekeken moeten worden. Maar wij doen ons werk dus op het Overlegcomité, binnen die overlegorganen, maar uiteindelijk doet men zijn zin.

Nu, voor die omzetting van de Europese richtlijn hebben we de steun gekregen van Elio Di Rupo, die ook al zei dit een Vlaamse bevoegdheid is. Wij hebben dat al omgezet in een decreet. Maar goed, het federale niveau gaat dus over exact hetzelfde een wet maken. Dat wordt dus onzekerheid tot en met, en dat is het laatste wat we nodig hebben.

Wat de gascentrales betreft: de vergunning voor de centrale in Dilsen-Stokkem werd in eerste aanleg geweigerd door de deputatie van Limburg. Een beroepschrift werd volledig en ontvankelijk verklaard. Het dossier wordt op dit ogenblik behandeld in laatste aanleg. Het dossier is besproken op de zitting van 7 september 2021

van de Gewestelijke Omgevingsvergunningscommissie (GOVC). Het advies wordt momenteel gefinaliseerd en wordt daarna aan mij bezorgd.

Het dossier-Tessenderlo wordt in eerste aanleg behandeld. Dat is geen beroepsdossier. Ook dat dossier is besproken op de zitting van 7 september 2021 van de GOVC. Het advies wordt momenteel gefinaliseerd en wordt dan aan mij bezorgd.

In het dossier-Vilvoorde werd de vergunning in eerste aanleg geweigerd door de deputatie van Vlaams Brabant. Een beroepschrift werd volledig en ontvankelijk verklaard op 10 september. De behandeling van het beroep is dus nog maar net gestart.

Voor het dossier-Gent verleende de deputatie in eerste aanleg een vergunning. Een beroepschrift werd volledig en ontvankelijk verklaard. Het dossier wordt op dit ogenblik behandeld in laatste aanleg. De bespreking op de GOVC is momenteel voorzien voor oktober.

Zodra de Gewestelijke Omgevingsvergunningscommissie mij per dossier een gecoördineerd advies heeft verstrekt, zal ik op basis van alle beschikbare informatie beslissen over de verschillende dossiers, uiteraard rekening houdend met alle regels en decreten, zoals in elk vergunningsdossier. Ik heb van dag één gezegd dat we de procedure die in Vlaanderen geldt, zullen volgen. Dat we met het stikstofarrest nog een bijkomend probleem hebben in Vlaanderen, dat moet ik u natuurlijk niet vertellen.

Pleit ik voor een overheveling? De huidige bevoegdheidsverdeling op basis van de bijzondere wet van 1980 is veertig jaar later toch wel wat achterhaald. Ik zie vandaag veel discussies naar aanleiding van nieuwe technologieën: hoe gaan we om met waterstof en CO₂, wie is verantwoordelijk voor grote elektrische batterijen, waar liggen de grenzen tussen Elia en Fluvius? Dat zijn allemaal issues die ik vandaag vaststel en waarover het niet altijd gemakkelijk is om tot overeenstemming te komen. Dat er bij de volgende staatshervorming goed moet worden nagedacht over de federale energiebevoegdheden, dat spreekt voor zich. Ik denk dat men dat moet doen. Vlaanderen heeft in vergelijking met Wallonië ook een heel energie-intensieve industrie, dus dat de discussie richting 2024 ook daarover zal gaan, is duidelijk.

Nu, de discussie vandaag gaat vooral over de twee jongste kerncentrales, toch goed voor 20 procent van de Belgische elektriciteitsproductie. Wij hebben niet de luxe om dat uit onze energiemix uit te sluiten. Mijn kabinet heeft ook een overleg gehad met de Europese Commissie en het VN-rapport, alsook met Nederland. Ik denk gewoon – en dat was ook mijn insteek – dat we op een resetknop zouden moeten duwen en gewoon zouden moeten kijken hoe het energiebeleid uitgestippeld moet worden. Daarbij zijn drie elementen belangrijk: voldoende energie, betaalbaarheid en duurzaamheid. Onder dat laatste valt dan alles wat met CO₂, stikstof en leefmilieu te maken heeft. Dat zijn drie elementen waarmee we rekening moeten houden, voor een goede en gezonde energiemix in dit land.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Het is goed om te horen dat het afleveren van de vergunningen voor die gascentrales problematisch is. Het is natuurlijk totale waanzin om die nu in te planten in onze gemeenten. Ze stoten CO₂ uit, ze stoten stikstof uit. De partijen die daar hysterisch over doen zijn dezelfde partijen die het oké vinden dat die gascentrales nu worden gebouwd. Het is werkelijk te gek voor woorden. Ik steun u daar dus in, minister, dat u daar – laat het ons eerlijk zeggen – actie tegen voert, op uw manier. Dat u de procedures wilt volgen, daar ben ik het uiteraard mee eens, maar dat u zich er eigenlijk tegen verzet – toch al in woorden – dat is veel waard, waarvoor dank.

Ik betreur wel uw antwoord over de overheveling van het energiebeleid. Ik zou verwachten dat u, als Vlaams-nationalistisch minister, dat volledig in handen zou

willen nemen. Bovendien, u kunt niet genoeg sterke woorden vinden om het federale energiebeleid van Tinne Van der Straeten af te breken. Nogmaals, u hebt gezegd dat het een kutbeleid is. Ik zou denken dat u dat dan toch volledig in eigen handen zou willen nemen. En – ik betreur dat ik dat niet hoor van u noch van uw partij – het mag toch wel wat meer zijn dan het openhouden van die twee kerncentrales. U hebt in datzelfde interview gezegd dat wij niet de luxe hebben om een duurzame energiebron als kernenergie te sluiten. U verwijst ook naar Nederland. U had daarover een gesprek met de Nederlandse minister. Daar kijkt men naar kernenergie, hebt u gezegd in datzelfde interview.

Dan verwacht ik toch dat u misschien ook verkondigt dat, mocht u het voor het zeggen hebben – en u zou moeten wensen dat het volledige energiebeleid in Vlaamse handen is – dat wij dan volledig zouden inzetten op kernenergie. En dat niet alleen die twee kerncentrales zouden worden opengehouden, maar dat er nieuwe, modulaire kerncentrales worden gebouwd – Bill Gates heeft daarover in zijn boek zeer interessante en vooruitstrevende dingen geschreven – om de Vlamingen een constante, betrouwbare en betaalbare energiestroom te bezorgen. Ik zou zeggen: niet alleen die twee openhouden, maar minstens vijf kerncentrales bijbouwen. Dat had eigenlijk zelfs niet nodig moeten zijn, als we gewoon de andere kerncentrales hadden opengehouden. Het is zo dat, internationaal gezien, het 60 jaar openhouden van kerncentrales – zelfs 80 jaar – de trend is. Het is dus zeker mogelijk. Die hadden nog 15 jaar, zelfs 20 jaar en meer, kunnen worden opengehouden. Ik betreur, minister, dat u dat hier in de commissie niet hardop gezegd wilt hebben, terwijl u in de media daarover toch wel ietwat stoerdere praat verkondigt.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Een paar elementen, collega Van Rooy. U haalt in de ene zin uit naar de dogma's van bepaalde politieke partijen, en vervolgens gooit u er uw eigen dogma's bovenop. Alles moet nucleair, opdat Vlaanderen als het ware gonst van de radioactiviteit. Ik wil u er even aan herinneren dat kerncentrales bijbouwen vandaag complete economische waanzin is. Dus dat verhaaltje van 'betaalbaar': vergeet het. Het verhaaltje dat kernenergie duurzaam zou zijn: vergeet het. Kernenergie is vandaag niet duurzaam. Duurzaam betekent niet alleen dat ze weinig CO₂ uitstoten, dat betekent de impact op het milieu. Dat betekent dat ze een eeuwigheid kunnen blijven doorgaan en mens en milieu niet bezwaren. Ik wil u eraan herinneren dat er zoiets bestaat al kernafval.

U betreurt het sluiten van een aantal kernreactoren. Ja, het is waar, internationaal zijn er een aantal reactoren die langer opengehouden worden, maar die zijn daar ook op gebouwd. Onze reactoren zijn niet gebouwd om zo lang te blijven draaien. Die gaan dus sowieso dicht. En dan is het gemakkelijk. Ze gaan sowieso dicht, dat wil zeggen dat er sowieso een alternatief moet komen. Dan hebben we twee keuzes. Ofwel bouwen we gascentrales, en dan is de enige discussie waar het vandaag over gaat hoeveel dat er moeten zijn. Niet of ze er moeten komen, maar hoeveel het er zijn. U mag dan rustig schieten, en een aantal profane woorden in de mond nemen over het federale energiebeleid, maar ik lees het regeerakkoord, en ik kijk naar het federaal energiebeleid. Ik zie dat daar een objectieve studie zal worden opgeleverd die zal bepalen of die twee centrales dicht kunnen of niet. Als het niet zo is, als het niet betaalbaar of niet haalbaar is, dan zal het ook niet gebeuren. Dus, collega's, het heeft weinig zin om hier grote ideologische scherpslijperij te etaleren, met ronkende woorden, en met ook wel wat platte woorden. Het enige waar het ons om te doen is, dat is effectief een betaalbaar en duurzaam energiesysteem, waar de burger uiteindelijk beter van zal worden, vandaag, maar ook de volgende generaties. Het wordt stilaan wel een karikatuur om de dogma's en de fetisjen van de nucleaire lobby geëtaleerd te zien worden bij het Vlaams Belang en aanverwanten.

De voorzitter: De heer Steenwegen heeft het woord.

Chris Steenwegen (Groen): Collega's, ik dacht dat we hier in het Vlaams Parlement zaten. Minister, het spijt mij, maar ik heb u over energiebeleid de laatste maanden al meer horen vertellen over het federale niveau dan over het Vlaamse niveau, zeker in de pers. Nochtans is er heel veel werk op het Vlaamse niveau, wanneer het op energie en klimaat aankomt.

U zegt dat u het anders gaat opnemen, dat u een aantal dingen anders gaat aanpakken. Maar uw partij zit al heel lang in de Vlaamse Regering. Uw partij voert al heel lang het energiebeleid mee uit in de Vlaamse Regering. U doet altijd alsof u niet behoort tot de N-VA. Uw persoon gaat het nu anders aanpakken. Maar uw partij draagt hierin ook een enorme verantwoordelijkheid. Als u dan, samen met mij, vaststelt dat het beleid van uw partij, in de vorige Vlaamse Regering en in deze regering, erin gelukt is om 3 procent CO₂ uitstoot te verminderen op vijftien jaar tijd, dan denk ik dat er wel een enorme verantwoordelijkheid ligt bij deze Vlaamse Regering, en de vorige Vlaamse Regeringen.

Het wordt nu tijd om dat anders aan te pakken, en de uitdagingen op Vlaams niveau zijn enorm. Die zitten vooral op het vlak van renovatie van woningen, maar daar heeft deze regering – als u het dan toch hebt over dogma's – beslist dat ze de mensen niet gaat verplichten tot energierenovatie bij verkoop. De kilometerheffing hebt u gewoon van tafel geveegd, hoewel alle experts het erover eens zijn dat de slimme kilometerheffing eraan komt. Het wordt opnieuw herhaald, maar u wijst dat dogmatisch af. We gaan er zelfs niet over nadenken, hoewel alle experts, en ook alle economische actoren – deze week nog de ondernemingen – vragen om daar opnieuw over na te denken.

Op het vlak van energierenovatie van woningen, en op het vlak van mobiliteit, heeft deze regering – en de vorige regering, waarvan uw partij deel uitmaakte – een enorm triestig parcours afgelegd. Er is weinig tot niets gerealiseerd. Integendeel, de problemen zijn niet aangepakt, ze zijn vaak nog toegenomen.

Ik betreur dat hier – ook door u, minister – vooral over het federale niveau wordt gesproken. Laat het federale niveau zijn werk doen. Daar is een regeerakkoord. De partijen in de Federale Regering voeren dat regeerakkoord uit. Er is een Vlaams niveau, wij zijn het Vlaams Parlement. Ik zou het echt fijn vinden als u, als minister, en wij als parlement, ons focussen op de enorme uitdagingen die we als Vlaams Parlement hebben. En u weet dat we die uitdagingen ook alleen maar kunnen aangaan wanneer we samenwerken. Ik doe nogmaals een oproep om, ook op dat vlak, niet te proberen om aan politieke profilering te doen. Laat ons proberen samen te werken. Dat is belangrijk, en dat is noodzakelijk. Zonder die samenwerking zal het niet lukken. Wij hebben mekaar hierin nodig. Dit is dus nogmaals een oproep tot samenwerking. Ik kan ook alleen maar vaststellen dat het een achterhoedegevecht is. Iedereen is het erover eens dat we deze weg op moeten gaan, dat we moeten gaan naar duurzame energie. Zoals collega Schiltz zei is het niet de kernenergie die op termijn duurzaam is. De goedkoopste energie, vandaag en morgen, is wind, zon, enzovoort. Dat is waar we op moeten inzetten: het vermijden van energiegebruik door woningrenovatie en dergelijke. Daar moeten we op inzetten. Dat is een enorme uitdaging, en daarvoor liggen de bevoegdheden voor een groot deel of uitsluitend bij het Vlaamse niveau. Laat ons dus alstublieft onze aandacht bij het Vlaamse niveau houden, daar samen hard aan werken, en in overleg treden met de Federale Regering om samen te proberen die enorme klimaat- en energie-uitdaging aan te gaan.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (Vooruit): Minister, ik ben slecht geplaatst om te vinden dat je in de politiek altijd fijngevoelige, zoetgevooisde uitspraken moet doen. Ik ga dus niemand kwalijk nemen om eens fors uit de hoek te komen. Aan de andere kant, als u interviews wilt geven waarin u verkondigt dat het beleid van een ander

bestuursniveau letterlijk 'kut' is – zo ver zou ik zelfs nooit gaan in taalgebruik – dan zou dat het liefst toch wat meer moeten zijn dan alleen maar het zoveelste gezeur over het feit dat die twee oude kerncentrales niet langer open mogen blijven, en dat anderen daar een andere visie over hebben. 'Anderen' is dan niet alleen maar de federale minister van Energie of de Federale Regering, maar op dit ogenblik, als ik het goed begrepen heb, zelfs het Vlaams netwerk van ondernemingen (Voka), naar wie u toch schijnt te luisteren, en niet het minst ook de eigenaar zelf van die kerncentrales. Die heeft ondertussen eigenlijk ook door dat er niet echt een business case is om dat sterfhuis nog langer open te laten, en dat het waarschijnlijk ook commercieel interessanter is, zowel voor de bevolking als voor hen, om te investeren in een nieuwe piste, en in de toekomst, in plaats van te blijven hangen aan het verleden.

Eerlijk gezegd, minister, ik begrijp de hysterie niet, om u tegen elke prijs te blijven vastklampen aan een eigenlijk dode technologie.

Want collega Van Rooy, het verwondert mij altijd geweldig om u te horen pleiten voor goedkoop en zuinig en er verstandig mee omgaan, en niet te veel kosten naar de burger doorschuiven. U moet dat boek van Bill Gates eens lezen. Die fameuze modulaire centrales, de kleinste modellen daarvan hebben de maat van onze Belgische kerncentrales, en ze kosten een veelvoud van wat onze kerncentrales ooit gekost hebben. Dus, als u een goed recept zoekt om de Belgische bevolking, of de Vlaamse bevolking, op kosten te jagen, dan moet u vooral blijven pleiten voor kerncentrales. Ofwel moet u misschien toch eens dat boek van Bill Gates goed lezen. Eerlijk gezegd, u bent een verdediger van het verleden – en stilaan van de middeleeuwen, maar dat zal misschien passen bij de ideologie van uw partij – maar dat gaat de Belgische en de Vlaamse bevolking veel geld kosten. Als u ooit gelijk krijgt dan gaan we voor honderden miljarden uitgeven. Als u geen gelijk krijgt, maar blijft zeuren, dan stellen we beslissingen uit, en dat gaat ook geld kosten.

Ik wil dus toch nog eens hiervoor pleiten, minister: als u grote woorden wilt gebruiken, gebruik dan grote woorden om naar de toekomst te kijken, en niet om in de put van het verleden te blijven zitten, want dat is eigenlijk wat deze Vlaamse Regering vandaag aan het doen is, terwijl ongeveer heel de wereld ondertussen heeft gezien dat dit niet de weg is, voor onze uitdagingen. Kijk alstublieft vooruit in plaats van achteruit, en dan mag u zich wat mij betreft gerust fors uitdrukken.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): De één pleit inderdaad dogmatisch voor het niet-nucleaire en de ander pleit dogmatisch voor het nucleaire, en dit is eigenlijk ook een debat op het federale niveau. Ik kan er nog een schep bovenop doen: wat gaan we doen met de gascentrales? De aardgasprijs wordt duurder. Hoe duur wordt dan de veilingprijs? Wat doen we met stikstof? Wat doen we met de CO₂ waarvan iedereen zei dat we die kunnen capteren? Wat doen we met waterstofmenging, waarvan iedereen zei dat het niet kan, enzovoort, enzovoort.

Wat we wel zien is dat momenteel de energieprijzen stijgen, en dat degenen die nu proberen aan te kondigen dat er van alles mogelijk is – we moeten dit doen, en we moeten dat doen – één iets vergeten, en de basis is dat het wel betaald moet worden. De vraag is wie zal betalen. Als men vandaag zegt dat men alle taxen uit de energiefactuur gaat halen, 'fair enough', maar dan moet het van de algemene middelen komen. Wie betaalt de algemene middelen? Dat is de werkende Vlaming, dat is dus de middenklasse. Is het dat wat we willen? Als we een BTW-verlaging willen doen, dan is het de werkende klasse die zal betalen, de middenklasse.

Ik zie de uitspraken van de minister eerder in functie van: aan welk radertje je ook draait – men kan daar zeer dogmatische en zeer populistische uitspraken over doen –, het is zeer complex. Durf het dan ook uit te leggen aan de mensen, dat

als je het ene verlaagt, dat een consequentie zal hebben op het andere. Dat zien we op alle mogelijke fronten in het energiebeleid. Dat kun je niet gewoonweg niet ontkennen. Stop dus met al die dogmatische discussies over het federale niveau, en pro of tegen het nucleaire. U kent mijn visie, en ik heb de visie gehoord van de anderen, en het is altijd dezelfde.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Ik was eigenlijk niet van plan om tussen te komen, maar aangezien iedereen zorgt voor wat ambiance, voel ik me zeker verplicht om mee te doen aan de feestelijkheden.

Collega's, ik denk eigenlijk dat, als mensen van buitenaf dit debat gaan volgen, dat men daar niet vrolijk van gaat worden. Een minister die zegt dat het energiebeleid niet is wat het hoort te zijn, bon, dat is goed, als daar ook acties en consequenties aan worden gekoppeld. En dan zijn er een reeks parlementsleden die elk vanuit hun eigen strategische positie proberen een bepaald gelijk te halen. Ik heb al mooiere debatten gezien.

Ik haal een paar elementen aan. De energieprijzen zijn bijzonder hoog. De elektriciteitsprijzen zijn bijzonder hoog. Ik wil erop wijzen, voor degenen die denken dat de verlenging van de kerncentrales gaat helpen om de prijzen laag te houden, dat dit wordt tegengesproken door de realiteit. De kerncentrales zijn er op dit moment. Collega Schiltz heeft het correct geschetst. We zullen zien, als het rapport over de bevoorradingszekerheid in november wordt opgeleverd, of er eventueel nood is om twee kerncentrales te verlengen. Dat is de afspraak, en dat zullen we op dat moment beoordelen. Maar elke studie wijst uit dat de impact van een verlenging van de kerncentrales voor de consument quasi geen verschil zal maken. Vooral de producent kan een surplus opstrijken als die verlengd zouden moeten worden.

Wat betreft nieuwe kerncentrales: ik denk dat de sprookjes op dat vlak op dit moment de wereld uit mogen. Dat neemt niet weg dat onderzoek en ontwikkeling nuttig en nodig is om technologie van de toekomst mogelijk te maken, ook in deze sector. Maar dat zal ons niet helpen in de discussie van vandaag over de bevoorradingszekerheid.

Wat ons wel kan helpen, zijn de Vlaamse bevoegdheden rond hernieuwbare energie en energiebesparing, waar er wel degelijk nog stappen kunnen worden gezet. We hebben bij eerdere vragen al een aantal elementen behandeld. Ik denk dat we daar volop op moeten inzetten. Als ons energiebeleid niet is wat het hoort te zijn, dan zijn dat onze hefboomen om het te verbeteren.

Ik geloof in instrumenten, zoals een renteloze lening op lange termijn, die breder toegepast kunnen worden. Ik geloof in de plannen van de minister voor een eenge-maakte en versterkte energierenovatiepremie. Ik geloof in de plannen inzake ont-zorging. Ik geloof ook in de betaalbaarheid en de haalbaarheid van hernieuwbare energie op bredere schaal dan die die we vandaag al kennen, als we daartoe het juiste beleid voeren. Laat ons daarop focussen.

Elke studie wijst ook uit dat het energiesysteem het goedkoopste is daar waar de hernieuwbare energie het grootste aandeel heeft in de energiemix. Zweden gaat ons voor maar daar hebben ze natuurlijk waterkracht. Maar we kunnen ook op dat vlak nog meer doen dan wat we vandaag doen. Collega's, laat ons daarop focussen in de komende weken en maanden en niet vervallen in al dan niet dogmatisch gehakketak zoals daarnet. Een warme oproep!

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega's, dank u voor de verschillende vragen. Als een fe-deraal minister zegt dat de Vlaamse minister die bevoegd is voor vergunningen van

dag één heeft gezegd dat ze alle gascentrales zal weigeren, dan vind ik dat ik daarop toch wel mag reageren. Ik heb van dag één heel duidelijk gesteld dat ook die gascentrales, net zoals landbouwbedrijven en de industrie, de hele mallemlen van de vergunningen, de procedures die we hebben in dit land, moeten doorlopen. We gaan geen uitzondering maken voor de gascentrales. Dat er bezwaren kunnen komen, dat er beroepen kunnen komen, dat dat nog naar de Raad voor Vergunningsbetwistingen kan gaan, was eigenlijk mijn allereerste statement een jaar geleden. Als men daar dan achteraf van maakt dat we met een minister zitten die van dag één heeft gezegd dat ze alles zal weigeren, dan vind ik dat gewoon niet netjes. Dat ik dan kordaat reageer telkens wanneer ik die vraag krijg, is ook niet meer dan normaal.

Ik wil benadrukken dat wij vanuit het Vlaamse niveau enorm veel investeren in bijvoorbeeld warmtenetten. Dat is een verschil met de vorige legislatuur. Ook op het vlak van windenergie heb ik al enorm veel vergund. Als ik mij niet vergis voor 400 megawatt. Dat is meer dan de doelstelling vooropstelt. Ik bekijk dat ook allemaal met het oog op hernieuwbare energie. Dat de zonnepanelen een deuk hebben gehad, moet ik u niet vertellen. Als ik zeg dat ik niet echt blij ben met het beleid dat tot op heden is gevoerd, dan heb ik het niet alleen over het federale niveau want dat zou ook niet netjes zijn. Ik had het over het algemeen. Ik heb ook verwezen naar de groenestroomcertificaten en naar de zonnepanelen. Ik denk dat we het daar toch allemaal over eens zijn. Mijnheer Steenwegen, ik heb ook altijd gezegd dat mijn partij mee in de regering zat, ook met het debacle rond de terugdraaiende teller. U weet dat ik niet graag verstopperij speel. Ik pak alle dossiers aan. Ik ben daar heel open in en als het niet goed is, is het niet goed.

Samenwerken? Graag, maar ik heb tweemaal op een overlegcomité moeten aanhalen dat het niet kan dat een federale minister op een Vlaamse bevoegdheid komt. We hebben een decreet omtrent energiedelen, zonnedelen. Als die federale minister zegt dat ze exact hetzelfde zal doen met een federale wet, sta me dan toe om te zeggen dat dat voor chaos en onduidelijkheid zal zorgen op de markt. Waarmee zijn we dan bezig in dit land? Vinden jullie dat goed? Als je op verschillende overlegorganen zoals ENOVER en overlegcomités tot in het oneindige de discussie aangaat, maar de federale minister zegt dat Vlaanderen het al heeft uitgevoerd – het is een Vlaamse bevoegdheid en de Raad van State heeft er zelfs een positief advies over gegeven – en het federale niveau nu exact hetzelfde zal doen, wat moet de markt dan denken? Naar wie moet men kijken? Naar het decreet of naar de wet binnenkort? Sorry, maar ik vind dat gewoon niet goed. Ik vind dat niet goed en sta mij toe om te zeggen dat het op die manier heel moeilijk is om een goed energiebeleid te voeren.

Idem dito met de uitfasering van stookolie. Ik denk dat we met de Vlaamse Regering alles op alles aan het zetten zijn om weg te gaan van fossiele brandstoffen. Maar als het federale niveau nog jaarlijks voor miljarden de stookolie subsidieert, dan is het dweilen met de kraan open.

Ik stel voor dat u ook het verslag leest. Federaal geven wij nog meer dan 11 miljard euro – als ik me niet vergis – uit aan fossiele brandstoffen. Dat zijn toch allemaal zaken waarover we moeten nadenken. Op het Vlaams niveau doen we aan uitfasering van stookolie, maar federaal wordt dat spel nog voor een aantal miljarden gefinancierd. Ik vind dat niet oké. Dat is dweilen met de kraan open. Dan zeg ik inderdaad dat we daar niet dogmatisch moeten naar kijken.

Ik heb het ook niet over de bouw van nieuwe kerncentrales. Die twee staan er. Laat ons daar gewoon heel nuchter naar kijken. Verschillende collega's zeggen in de commissie dat het middeleeuws of weet ik veel wat is. Ik stel dan toch wel voor dat jullie ook naar rapporten kijken van de Verenigde Naties want ik vind dat allemaal niet uit. De Green Deal spreekt daar ook over. Jullie vinden allemaal dat ik dat moet uitvoeren, maar de Green Deal maakt ook melding van kernenergie. Het VN-rapport ook. De Europese Commissie ook. Nederland lijkt mij nu toch niet echt

een middeleeuws land. Daar zijn ze ook allerlei studies aan het bekijken, knowhow aan het binnenhalen om te kijken wat het in de toekomst geeft en of de technologie al dan niet vooruitgaat. Ik vind toch dat je het breed moet bekijken en het niet eng moet bezien. Daar erger ik mij inderdaad aan.

Nogmaals, op Vlaams niveau wordt er geïnvesteerd in windenergie. Zonne-energie kent nu een dipje. We zullen dat vertrouwen opnieuw moeten winnen. Maar dat zullen we zeker niet winnen door nog eens een federale wet te maken rond energie-gemeenschappen en zonnedelen. Er wordt ook enorm geïnvesteerd in innovatie rond waterstof en CO₂-captatie, want ook dat is niet voor morgen. Ook de gascentrales als die vergund worden: die technologie is er niet. Experts zeggen zelf dat het misschien binnen tien, vijftien of twintig jaar zal zijn. Ik vind dat ik daar de nodige bemerkingen bij mag hebben, dat we op dat vlak van mening kunnen verschillen en dat we die discussie hier moeten aanvatten. Uiteraard zou ik als Vlaams-nationalist graag het energiebeleid in eigen handen hebben, maar dat is op dit moment niet het geval. Ik probeer dan ook om via alle organen die er op dit moment zijn die discussie aan te vatten.

Mijnheer Steenwegen, inderdaad, de CO₂-reductie was in het verleden te weinig. Jullie roepen mij op om meer doelstellingen te stellen omdat min 35 niet genoeg zal zijn. Oké, maar geef mij dan eerst maatregelen. Ik wil het eerst hebben over maatregelen en dan wil ik zien wat die maatregelen teweeg zullen brengen in realiteit. Want het is gemakkelijk om te zeggen dat ik een doelstelling wil van min 40, min 50, min 60 of zelfs min 100, maar als die niet gepaard gaat met maatregelen, dan zullen we er niet komen. Ik heb die oefening opnieuw gevraagd om te bekijken wat er bijkomend nog kan worden gedaan. Die discussie zal ten eerste binnen de Vlaamse Regering gevoerd worden en ten tweede met de collega's in Brussel, Wallonië en op het federale niveau, dat eerst die doelstelling van min 55 heeft ondertekend. We zullen zien met welke bijkomende maatregelen zij aan tafel zullen komen want die discussie zullen we binnenkort met alle entiteiten in dit land moeten voeren. Dat neemt niet weg dat we op Vlaams niveau verder werken aan wat binnen onze bevoegdheid valt.

Wat de gascentrales betreft, heb ik altijd gezegd dat ik de procedure die er in dit land is zal naleven. Ik heb nooit iets anders gezegd. Als men daarvan maakt dat de minister alles zal weigeren, dan heb ik het recht om daarop te reageren.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Misschien toch eerst even iets aan het adres van meneer Tobback. Ik ben ooit, meneer Tobback, door iemand van uw partij in een verkiezingsdebat een seksist genoemd omdat ik in dat debat een vrouwelijke politica van Groen hysterisch had genoemd. Dat was Thijs Verburg, u welbekend. Hij werkt volgens mij in het Vlaams Parlement. Nu, u hebt dat gedaan met mevrouw Demir omdat zij ten aanzien van het federale beleid het woord 'kutbeleid' heeft gebruikt, maar ik ga u geen seksist noemen. Want u moet dat kunnen zeggen, u moet dat kunnen vinden. Dat heeft niets met seksisme te maken. Maar sommigen van uw partij denken daar soms wel anders over.

Dit gezegd zijnde, betreur ik het natuurlijk, minister, dat u het CO₂-dogma, dat klimaat-neutraal gedoe, blijft onderschrijven. Maar ik heb wel genoten van uw warme pleidooi voor kernenergie. Het is voor de goede verstaander zeer duidelijk dat u daar voorstander van bent. U zegt tegelijkertijd dat u het niet hebt over de bouw van nieuwe kerncentrales omdat u dat iets anders vindt. Er komt een moment dat u dat wél zult zeggen, dat weten we allemaal, alleen is dat moment er blijkbaar nu nog niet. En dat is jammer. Want de quatsch die hier wordt verkondigd door mensen zoals Willem-Frederik Schiltz over kernenergie moet natuurlijk worden weerlegd. Kernenergie is de energie met de grootste energiedichtheid, meneer Schiltz.

Dat toont wetenschappelijk onderzoek aan. Energiedichtheid betekent: de laagste milieu-impact met de grootste energie-opwekking. Dat is energiedichtheid. En daar scoort kernenergie ver boven alle andere vormen van energie die er bestaan en zeker ver boven windmolens en zonnepanelen.

En ik heb natuurlijk, meneer Tobback, dat boek van Bill Gates zeer goed gelezen. Dat is geen boek over de middeleeuwen. Nee, dat boek gaat over de komende decennia, meneer Tobback. En daar staat inderdaad in dat die modulaire kerncentrales de toekomst zijn. Daar is iedereen die een beetje aan wetenschappelijk onderzoek doet het over eens. Als ik dan hoor dat er weer hysterisch wordt gedaan over dat beetje kernafval, dat beetje kernafval dat wordt geproduceerd tegenover die massale hoeveelheid energie, wel dan verwijs ik naar een ware verrijking voor onze samenleving: de heer Hamid Ait Abderrahim, een kernfysicus nota bene, met Algerijnse roots, die heeft gezegd dat we binnenkort radio-actief afval niet op driehonderdduizend jaar maar op driehonderd jaar verwerkt krijgen. Dus kijk naar de toekomst, kijk naar de technologische vooruitgang.

En als het gaat over de economische waanzin, dan hoef ik alleen maar te verwijzen naar de uit de pan swingende energieprijzen die het gevolg zijn van een decennia-lang wanbeleid die het gevolg zijn van een partij zoals CD&V, van een partij zoals Open Vld, van een partij zoals s.pa. Daardoor swingen de energieprijzen nu de pan uit. En als u dan zegt dat kernenergie te veel kost, dan hoef ik alleen maar naar de Green Deal te verwijzen die u allen zo hartstochtelijk verdedigt. Hoeveel kost die Green Deal? Duizend miljard euro. Hoeveel kerncentrales kunnen we daarvan bouwen in Europa? Ik zou zeggen: reken het eens uit.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Claes aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het uitstellen van de deadline voor de inwerkingtreding van het dataplatform Atrias – 4279 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Claes heeft het woord.

Bart Claes (Vlaams Belang): Minister, normaal gezien had op 1 september het gezamenlijk dataplatform Atrias van de distributienetbeheerders van dit land in werking moeten treden. Het gaat om een zogenaamd centraal Market System of Clearing House op federale schaal. Er wordt eigenlijk al aan gewerkt sinds 2011. Het platform zou de vlotte uitwisseling van meterstanden en een correcte facturatie mogelijk moeten maken. Oorspronkelijk had het eigenlijk al in 2015 operationeel moeten zijn, maar u weet hoe dat gaat: het wordt altijd weer uitgesteld. Kijk maar naar ReTiBo (registratie, ticketing en boordcomputer) bij De Lijn.

Volgens de distributienetbeheerders kan Atrias de energiemarkt in dit land voorbereiden op nieuwe ontwikkelingen in het energiedomein. Het gaat onder meer over digitale meters, de toename van lokale productie enzovoort. Het kan ook antwoorden bieden op bijkomende uitdagingen. Het systeem kan vergeleken worden met de Kruispuntbank voor Ondernemingen, maar dan voor de energiesector. Verbruiksgegevens voor elektriciteit en gas zouden op deze manier vlotter kunnen worden uitgewisseld met de leveranciers.

De betrokkenen beslisten eind augustus echter dat er nog extra tests nodig zijn en dat de lanceringsdatum alweer verdaagd wordt, nu naar 1 november. Het gaat om de zoveelste vertraging in de realisatie van het project. De Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) besloot eerder dit jaar dat boetes aan de orde zijn indien het datasysteem vanaf 1 oktober nog steeds niet operationeel is.

Het gaat om boetes van 100.000 euro per dag vertraging. Indien de lanceringsdatum van 1 november gehaald wordt, gaat het dus om een bedrag van 3,1 miljoen euro. Indien niet, zal het om nog veel meer gaan. De VREG is van oordeel dat de vertraging een rem zet op nieuwe ontwikkelingen zoals de energiegemeenschappen, dynamische energietarieven én de invoering van het capaciteitstarief. Dat laatste vind ik zelf niet zo'n groot probleem.

De miljoenenboete zal betaald worden door de aandeelhouders van Fluvius: de Vlaamse gemeenten. In september staat er evenwel nog een overleg gepland tussen de VREG en Fluvius. Die laatste liet alvast weten te hopen op een paar extra weken uitstel om zo aan de boete te kunnen ontlopen.

Deelt u de visie van de VREG, minister, dat boetes aan de orde zijn bij een verdere vertraging van de inwerkingtreding van Atrias? Zo niet, waarom niet?

U kondigde begin 2020 aan de VREG de opdracht gegeven te hebben een evaluatie te maken van Atrias. Wat heeft deze evaluatie opgeleverd? Heeft deze bijgedragen tot de beslissing van de VREG om boetes uit te schrijven bij verdere vertragingen?

Zult u op enigerlei wijze betrokken worden bij het overleg tussen Fluvius en de VREG in september?

Hebt u sinds uw aantreden zelf nog verdere stappen ondernomen om de inwerkingtreding van Atrias te versnellen? Zo ja, welke? Zo neen, waarom niet?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Dit dossier verdient inderdaad zeker geen schoonheidsprijs. In 2010 werd de idee voor een gemeenschappelijk dataplatform al voorgesteld. We zijn 2021, er zit elf jaar tussen. In 2011 heeft men beslist om het niet alleen Vlaams te doen, maar Belgisch. Dat heeft voor de nodige complexiteit gezorgd, maar sta me toe, elf jaar voor een gemeenschappelijk dataplatform roept toch vragen op. Ik vind dat niet normaal. U weet dat men over mij zegt dat ik voortvarend ben, dus dat is mijn mening. Het duurt me allemaal veel te lang, maar kijk, vanaf 1 november zou het in gebruik worden genomen. dat is goed nieuws. het zag er even wat moeilijk uit. ik heb dan zelf gesprekken gevoerd en de druk verhoogd bij een aantal leveranciers om toch door te gaan en dat niet eindeloos te vertragen. Het is nu gepland voor 1 november.

Over de boetes die door de VREG bij vertraging vanaf 1 oktober opgelegd kunnen worden, ga ik mij niet uitspreken, dit is de bevoegdheid van de VREG, het is een onafhankelijke instantie. Ik vind het niet onlogisch dat de VREG boetes kan opleggen als men nog zorgt voor verdere vertragingen. Het is aan de VREG om te beoordelen of ze Fluvius in dit dossier een boete wensen op te leggen.

Ik wil er wel op wijzen dat de kost van die eventuele boetes niet in de distributietarieven terechtkomt en op die manier de energiefactuur van de Vlamingen niet verhoogt. De eventuele boetes gaan rechtstreeks in mindering van de winst van Fluvius. Ik heb destijds een brief geschreven naar de voorzitter van de raad van bestuur van Fluvius. De meeste politieke partijen zitten in die raad van bestuur. alle leden moeten er eens over nadenken of ze dat goed bestuur vinden, ja of nee, om elf jaar over een dataplatform te doen.

Ik heb daar vragen bij. Dat de VREG nu wat kwaad is, kan ik begrijpen. We zullen zien of ze de boetes innen, ja of nee. Ik heb daar niets over te zeggen, het is niet mijn bevoegdheid.

In juli 2020 heb ik het advies van de VREG ontvangen. Hierin wordt bevestigd dat er sprake is van een ernstige vertraging doordat de betrokkenen het project ernstig

onderschat hebben. De uitbreiding van een initieel Vlaams project naar een Belgisch project waar alle netbeheerders aan deelnemen heeft daar zeker aan bijgedragen. De VREG geeft in dat advies ook aan dat het aanbevolen is om in dit stadium met Atrias door te gaan, ondanks de vertraging.

Ik heb verder geen informatie over de mate waarin dit advies heeft bijgedragen aan de beslissing van de VREG om boetes te voorzien in geval van vertraging. Wel is het zo dat de VREG het capaciteitstarief op 1 juli 2022 van start wil laten gaan en dat een ernstige vertraging van Atrias deze startdatum mogelijk in gedrang zou kunnen brengen.

Als de VREG samenzit met Fluvius, ik heb begrepen dat dit vaak gebeurt, in het kader van hun bevoegdheden, ben ik of is mijn kabinet nooit aanwezig. Zo was ik ook niet betrokken bij de beslissing van de VREG om de mogelijkheid te voorzien om Fluvius eventueel boetes op te leggen. Ik heb de beslissing net als jullie achteraf vernomen.

Ik heb het Atriasproject vanaf dag 1 van mijn aantreden opgevolgd. Het duurde zo lang en ik vroeg me af waarom. Zo heb ik reeds in november 2019 aan de VREG een evaluatie van Atrias gevraagd.

Daarnaast heb ik regelmatig overleg met Fluvius waarbij we Atrias en andere actuele dossiers, zoals bijvoorbeeld de problematiek van overspanning van zonnepanelen, het Arrest van het Grondwettelijk Hof en de retroactieve investeringspremies enzovoort bespreken.

In december 2020 heb ik een brief geschreven aan de voorzitter van Fluvius om mijn bezorgdheid uit te drukken over de verschillende IT-projecten van Fluvius.

Ook de leveranciers zijn direct betrokken bij het Atriasproject. Ik heb via de voorzitter van de Federatie van de Belgische Elektriciteits- en Gasbedrijven (FEBEG) sterk aangedrongen om de nodige mensen en middelen vrij te maken om Atrias zo snel mogelijk in dienst te brengen. Dat was geen evident gesprek. Ik stel vast dat Atrias nu toch wel in werking zal treden, en dat zal geen dag te vroeg zijn.

Op het maandelijks overleg tussen mijn kabinet, het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) en Fluvius is de inwerkingtreding van Atrias een punt dat geregeld besproken wordt.

Tot zover mijn antwoord, collega Claes. We zullen zien wat de VREG gaat doen. Laten we vooral hopen dat het dataplatform gelanceerd wordt. Ik heb dat ook gevraagd aan Fluvius: is het nu echt in orde? Heeft het genoeg proefgedraaid? Men heeft dat bevestigd. In de raad van bestuur zitten verschillende partijen, ook mijn partij, zij moeten eens goed nadenken over de duur van dat project.

De voorzitter: De heer Claes heeft het woord.

Bart Claes (Vlaams Belang): Mijn partij zit niet in die raad van bestuur, maar dat weet u misschien wel.

U zegt dat een van de voornaamste redenen van vertraging de samenwerking is van de distributienetbeheerders van de verschillende gewesten. Ik neem daar nota van. ik zat voornamelijk met het probleem dat de eventuele boetes verrekend zouden worden aan de klant. Dat was mijn bijkomende vraag, maar u hebt ze al beantwoord. Zoals u zegt, gaat die zeker en vast niet worden doorgerekend aan de klant. Daar zijn we blij om.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.